

Opschrift

Vergadering van 15 november 2023

Nummer: 2023_MV_00499

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Zomeracademie 2023

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - Open Vld

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In de voorbije zomervakantie werd voor de vierde keer een zomeracademie georganiseerd. Op die manier tracht men, bij kinderen met specifieke leernoden, het risico op verdere leerachterstand te verkleinen.

Het aanbod spitste zich toe op basisonderwijs en OKAN. Nieuw was het aanbod voor leerlingen van het buitengewoon onderwijs. Voor leerlingen van het secundair onderwijs was er geen aanbod voorzien, gezien de beperkte toeleiding vorig jaar.

In totaal was er plaats voor 760 leerlingen.

Vraag:

Hoeveel leerlingen hebben dit jaar deelgenomen aan de Gentse zomeracademie ?

Wat zijn de schepen haar eerste bevindingen van de voorbije zomeracademie ?

Wanneer mogen we de evaluatie verwachten?

Antwoord

Jullie vragen liggen heel dicht bij elkaar. Ik zal de antwoorden bundelen, en zo alle aspecten behandelen waar jullie naar vragen.

De voorbije editie werden de zomerscholen omgedoopt tot zomeracademie. Dat is niet alleen een meer wervende naam, het vat het ook beter samen. Onderwijscentrum Gent zette een samenwerkingsverband op met 13 partners. Samen richtten zij 17 zomerscholen in voor in totaal 820 kinderen. Dat aanbod richtte zich tot leerlingen uit het basisonderwijs, het buitengewoon basisonderwijs en OKAN. Door de bijzonder lage

bezetting in het aanbod secundair onderwijs vorig jaar, beslisten we, zoals collega Bouve aangeeft, om dit jaar voor deze doelgroep geen aanbod in te richten.

Die 820 plaatsen werden niet allemaal gevuld. In totaal werden 696 [LV1] kinderen ingeschreven. 47 bleven op een wachtlijst staan. Van hen kwamen zo'n 423 kinderen en jongeren opdagen, wat overeenkomt met een gemiddelde aanwezigheidsratio van 60,7 %. Door een gerichte inzet op meer aanklappende werking is dit aanwezigheidspercentage iets hoger dan vorige jaren (57 % in 2022). We zien daar dus wel een mooie stijging door de aanklappende werking.

Door de diversiteit binnen het aanbod is het niet altijd mogelijk om kinderen, waarvoor geen plaats is op het ene aanbod, zomaar te verschuiven naar ander aanbod: vandaar de wachtlijst. Maar deze is een stuk beperkter dan vorige jaren, omdat ook hier heel gericht op is gewerkt na de evaluatie van editie 2022, die in deze commissie uitvoerig werd toegelicht.

Er waren twee scholen buitengewoon basisonderwijs waar een zomeracademie werd ingericht. Dat waren op zich zomerscholen als de andere, met dat verschil dat ze door scholen voor buitengewoon onderwijs zijn georganiseerd, voor de eigen leerlingen. Dat was nodig, omdat het voor deze kinderen erg belangrijk is een aanbod in een vertrouwde omgeving te hebben. Er waren in totaal 55 plaatsen. De aanwezigheid was hoger dan gemiddeld en lag rond de 70%. Dat is mee te verklaren door de directe toeleiding op de school zelf.

Het werd ook al aangehaald, jullie weten dat ik kritisch kijk naar de zomerscholen – daarover straks meer – maar dat doet niks af van de meerwaarde die ze wel degelijk bieden. Het aanbod van de zomerscholen is belangrijk, omdat heel wat kinderen en jongeren in precare leefomstandigheden verstoken blijven van de (informele) leeransen waarop ook zij recht hebben, net als kansrijker kinderen. In die zin leggen de zomerscholen de lat voor kansarmere en kansrijkere kinderen dus een beetje meer gelijk. Tegelijk zorgen we er via het diverse aanbod van de Zomeracademie voor dat kinderen en jongeren waar mogelijk extra leerstimulansen worden geboden, waardoor hun potentiële zomerterugval op vlak van vooral taal, STEM, sociale vaardigheden en/of leren leren wordt beperkt.

Hoe dichter het zomeraanbod wordt georganiseerd bij het aansluitende schooljaar, hoe groter de kans dat ze van bij de start van het nieuwe schooljaar beter mee kunnen, omdat een aantal drempels al genomen is. Dankzij de zomerschool konden kinderen in precare contexten als het ware opnieuw 'wennen' aan een lerende en stimulerende context.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor de deelnemende en organiserende partners. Maar zeker ook voor de mensen van Onderwijscentrum Gent die de regierol op zich nemen. Het blijft immers geen evidentie om dit rond te krijgen. We lichtten ook vorig jaar toe dat de opgelegde voorwaarden vanuit Vlaanderen omtrent organisatie en financiering heel wat druk zetten. Die voorwaarden zijn tot nu toe ongewijzigd gebleven.

Er zijn gerichte inspanningen geleverd om de aanwezigheidsratio op te krikken, en dat leverde een beter resultaat op. Niettemin, globaal blijft die te laag om alles economisch leefbaar te houden. We zouden het aanbod vroeger in de zomer vorm kunnen geven. Immers, uit de cijfers blijkt duidelijk dat aanbod, georganiseerd in de eerste helft van juli, een beduidend betere aanwezigheidsgraad oplevert dan een vergelijkbaar aanbod in augustus. Vermoedelijk heeft dit te maken met de tijdsafstand tussen het moment van inschrijving en het effectieve aanbod. Maar we kunnen er niet omheen dat het aanbod,

georganiseerd in augustus, zoals ik al zei, inhoudelijk meer effect heeft, omdat het dichter bij het nieuwe schooljaar aan zit.

Als we nog meer inspanningen willen leveren om de aanwezigheidscijfers op te krikken zijn extra middelen nodig. Dit vraagt immers inzet van personeel. We richten deze vraag al van bij het begin aan Vlaanderen, maar hoewel er dialoog is hierover, is er geen tegemoetkoming. Niet als het gaat over middelen voor de regierol noch voor ondersteuning over communicatie of inhoudelijke versterking.

Dat stelt ons voor de vraag hoe we dit op langere termijn zien. De zomerscholen zijn een mooie toevoeging aan onze flankerende onderwijswerking, voortvloeiend uit de coronacrisis, en voortbouwend op de jarenlange ervaring van het Onderwijscentrum op vlak van brede schoolwerking (cfr. bredeschoolzomerkampen). Ik startte ook met de mededeling dat ze zonder discussie een meerwaarde zijn.

Maar we kunnen ook niet rond een aantal vaststellingen, die ik graag met jullie deel:

- Er is de bezorgdheid over de duurzaamheid van het financieringsmodel. We zetten extra personeel in om onze regierol te kunnen waarmaken. We komen ook de partners tegemoet die het financiële plaatje niet rondkrijgen. Weliswaar binnen het afgesproken kader.
- In Gent is er, op de twee scholen buitengewoon basisonderwijs na, geen enkele school die een aanbod inricht. Op Vlaams niveau is dat ook beperkt. Van de 122 zomerscholen in Vlaanderen werden er slechts 44 ingericht door scholen zelf. Voor alle duidelijkheid, ik begrijp ook dat scholen hierin best wel wat terughoudend in zijn.
- De invulling gebeurt daardoor vanuit een breed lerend perspectief, maar dat maakt het dan weer moeilijk om gericht de leerachterstand te kunnen wegwerken.
- Hoewel we meer dan 400 kinderen een waardevol aanbod hebben kunnen bezorgen, is er ook een groot deel dat niet instapte. De nood is nochtans groot, en dwingt ons eigenlijk om na te denken over een model dat wel alle kinderen tegemoet komt.

Ik wil daarom ook hier de oproep herhalen om eindelijk werk te maken van een hertekening van het schooljaar. Daarvan moet geen karikatuur gemaakt worden. Deze oproep vertrekt vanuit de wetenschap dat er leerachterstand bij leerlingen ontstaat in de lange zomervakantie. We moeten vanuit dat perspectief vertrekken. Hoe kunnen we voor die totale groep, en niet enkel voor kansrijke leerlingen, die leerachterstand in de zomer beperken. De scholen zelf zijn de meest geschikte plaats om daaraan ook invulling te geven. Hun medewerking is cruciaal om gericht leerachterstand te kunnen remediëren. Onderliggende vraag is uiteraard of de vakantie daarvoor dan weer het geschikte moment is, terwijl we het schooljaar zelf meer optimaal kunnen benutten. Kijk maar naar wat onze Waalse collega's doen.

Zolang de reorganisatie van het schooljaar er niet is, kunnen de zomeracademies mee een verschil maken. Ze bieden kinderen tijdens de vakanties, niet enkel de zomervakantie, informele leerkansen. Zomeracademies zijn een breed en laagdrempelig aanbod dat ook dat in die zin altijd een meerwaarde zal blijven bieden. Maar het is belangrijk om te weten en ook mee te geven dat dit huidige model niet houdbaar is, zonder wijziging van het financieringsmodel zoals het nu bestaat.
